

Ikonológia és Műértelmezés **15**

HOFFMANN ZSUZSANNA
T. HORVÁTH ÁGNES

MÁGIA ÉS VARÁZSLÁS AZ ÓKORBAN

4489 Ft

Alapár-adóval: 5085 Ft

Fogyasztói ár adó nélkül 5700 Ft

Kedvezmény-1496 Ft

Szerzők: Hoffmann Zsuzsanna - T. Horváth Ágnes

Leírás

Sorozattípus: Ikonológia és Műértelmezés 15.

Szerzők: Hoffmann Zsuzsanna – T. Horváth Ágnes

Kiadás éve: 2019

ISBN 978 963 315 389 5

Súly: 650 g

Egyéb információk: 404 oldal, B/5, kartonált, fóliázott

Az Ikonológia és Műértelmezés sorozat olvasóit párbeszédre, együtt-gondolkodásra hívjuk itt: <http://www.facebook.com/ikonologia>

[Lapozzon bele itt!](#)

TARTALOM

ELŐSZÓ (Szűnyi György Endre)

MÁGIA ÉS VARÁZSLÁS AZ ÓKORBAN (Hoffmann Zsuzsanna)

BEVEZETÉS

MILYEN FORRÁSOKBÓL ISMERJÜK A MÁGIÁT?

A MÁGIA-KUTATÁS HELYZETE

A MÁGIA SZÜLETÉSE

ASZTROLÓGIA

VARÁZSLÓK, SÁMÁNOK

MÁGIA ÉS VALLÁS

MÁGIA ÉS VARÁZSLÁS AZ ÓKORI KELETEN

Perzsák

Egyiptom

Halotti mágia, levelek, orákulomok, álmok

A varázslat és a mágia szerepe Egyiptomban

Mágikus orvoslás Egyiptomban

Mágia az egyiptomi joggyakorlatban

Hellász

Mágia- említések a görög irodalomban

Hermész a lélekvezet?

Hekaté a „mindenható” istenn?

Mágia a görög archaikus és klasszikus korban

A mágia és az orvoslás

Mágia- említések a Bibliában

Simon mágus az apokrif iratokban

A hellenisztikus kor

Misztériumok és beavatások

Philokhorosz a jós-pap

A pergei Artemidórosz

Bólosz „szümpathia” elmélete

Átkok, varázslatok, oraculumok a hellenizmus korában

Plutarkhosz: Ízisz és Ozirisz

Lukianosz mágia- adalékai

ITÁLIA ÉS RÓMA

Dél-Itália: püthagoreusok, Bacchus- követők, orphikusok

Túlvilág- elképzelésekkel kapcsolatos dokumentumok Dél-Itáliából

A mágiához való viszonyulás Rómában

Marcus Tullius Cicero

Asztrológia a rómaiaknál

Poszeidóniosz (Kr. e. 135–50)

A defixio

1. Perátkok: *defixiones iudiciariae*
2. Szerelmi varázslatok: *defixiones amatoriae*
3. Verseny-varázslatok: *defixiones agonisticae*
4. Defixiók az üzleti vetélytársak gáncsolására vagy megsemmisítésére
5. Defixiók tolvajok és rágalmozók megkötése

Idősebb Plinius

Mágiatörténeti adatok Pliniusnál

A mágia kialakulása és története Plinius szerint

Mágikus orvoslás Pliniusnál

Gyógyító kövek és varázsgemmák

A mágia az augustusi aranykor költőinél

Publius Vergilius Maro

Publius Ovidius Naso

Quintus Horatius Flaccus

Tacitus mágia- említései

Historia Augusta

Apuleius

Apuleius: egy mágia per tanulságai

Apuleius: *Metamorphoses* (Átváltozások)

Artemidorus Daldianus

Tüanaei Apollóniosz (Kr. u. 1. század)

Libaniosz (314–393)

Mágia a későcsászárkorban

Augustinus (Kr. u. 354–430)

ÖSSZEGZÉS

AZ APOTROPAIKUS MÁGIÁRÓL (T. Horváth Ágnes)

CAPTATIO BENEVOLENTIAE

AZ APOTROPAIKUS MÁGIA

APOTROPAIKUS ISTENEK (APOTROPAIOI THEOI)

Mezopotámia

Apkallu

Aladlammu

Lamassu

Girtablullu

Az Ištar-kapu

Egyiptom

A holtakat védő istenek

Ízisz

Nephtüsz (Nebethet) (Neb-hut, Nebet-hut)

Szelket (Selkis)

Neith

Mágikus gyógyítók és védelmezők

Hórusz és a gyermek Hórusz

Heka

Szehmet (Sakhmet)

Taweret (Thoérisz)

Bész

Tutu (Tithoes)

Egyiptomi istenek Pompeiiben

Loreius Tiburtinus háza (Casa di Loreius Tiburtinus)

„Az ezüstlakodalom háza”

Philocalus háza és boltja

Tertius cauponája

Az arany ámorok háza

A VÁROSOK VÉDELMÉTŐL A BELSŐ TEREK VÉDELMÉIG

Hellász

Zeusz Ktésziosz és Polieusz

Athéna Poliasz

Hermész

Héraklész

Róma

Numenek

Az „szűzök”

Genius

Luno

Lares

Az útkeresztvezetők istenei

APOTROPAIKUS TÁRGYAK

Amulett

Doboz

Bulla

Cista mystica

A pálca

Kerükeiön, caduceus

Thyrsos

Lituus

Csomók

Sa

Ankh

Tjet

Hercules-csomó

Csörgő, csengő, harang, kolomp

GENITÁLIA MINT APOTROPAIKUS ERŐ

Női genitália

Férfi genitália

Hermaphroditosz és Aphrodité Kallipügosz

Priapus

Fascinus

Knidoszi kerámiák

Khioszi kerámia edény

A SZEM

Udzsat

Gorgó-szem

Rossz szem, gonosz szem, szemmel verés

Mágia a szemmel verés ellen

Küszöbök és bejáratok védelme: a gonosz szem hatástalanítása

„Kutyaharapást szível”: a bajelhárító szem

„Támadás a szem ellen”

Növények, amelyek szemmel verés („gonosz szem”) ellen védtek

Védekező mozdulatok

Feltartott középső (mutató) ujj (digitus infamis)

Az „ördög szarva” (cornua)

Füge (ficus, fityisz)

Kopogd le a fán!

Keresztezett ujjak

Köpködés

BAJELHÁRÍTÓ NÖVÉNYEK

Molü

Tengeri hagyma (*Drimia maritima*, *Scilla maritima*)

Babér

Olajfa

Az akantusz

A gímpáfrány

Ruta graveolens

Foltos bürök

Mandragóra

ÉPÍTÉSZET

Kapuzet

Sírzet

A szent hely kiemelése

Az épületek védelmezői

Tetűdíszek

Az akroterion

A vízköpő

Antefixek

A gerendázat motívumai

A selinusi és gelai nagy terrakotta gerendázat

Az etruszk tetűzet és gerendázat

Bajelhárító motívumok a falakon

Rosetta

Oscillum – maszk

Az absztrakt motívumok

A kör

Sakktábla (pepita) minta

Háromszög-motívum

Gyémánt minta

Meander

SZÍNEK

Vörös/piros/lángszín?

Kék

Zöld

GROTESZK

Pigmeusok vagy törpék?

Gorgoneion (Gorgó-f? vagy Medusa-f?)

Etruszk bronz csillár

A Rondanini-Medusa

MITIKUS ÁLLATOK, KEVERÉKLÉNYEK

Állatok

Bika

A kígyó

Renenutet

Ladón

A Pythónt megöl? Apollón

A „bűnbeesés” képi ábrázolása: a kígyó-spirál

Keveréklények

Szfinx

Griff

Szatürosz (szatír) – Szilénosz

Harpüia

Kentaur

Ichtükentaur

Szkülla (Scylla)

UTÓSZÓ

Bibliográfia

Rövidítések

Antik szerzők és művek

Feldolgozások

Ábrajegyzék